

АБАЙ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ПЕДАГОГИКАЛЫҚ
УНИВЕРСИТЕТІ
КАЗАХСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ ПЕДАГОГИЧЕСКИЙ
УНИВЕРСИТЕТ имени АБАЯ

ПСИХОЛОГИЯ-ПЕДАГОГИКА ФАКУЛЬТЕТІ
ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГИЧЕСКИЙ ФАКУЛЬТЕТ

ҰЛТТЫҚ ТӘРБИЕ ЖӘНЕ ӨЗІН-ӨЗІ ТАҢУ КАФЕДРАСЫ
КАФЕДРА НАЦИОНАЛЬНОГО ВОСПИТАНИЯ И САМОПОЗНАНИЯ

**«ЖОҒАРЫ ОҚУ ОРЫНДАРЫНДА БОЛАШАҚ МАМАН
ТҰЛҒАСЫНЫҢ ЗИЯТКЕРЛІК ӘЛЕУЕТІН ДАМУЫ:
МӘСЕЛЕЛЕР, ІЗДЕНІСТЕР, БОЛАШАҒЫ»**

атты республикалық ғылыми-практикалық семинар материалдарының

ЖИНАҒЫ

23 сәуір, 2013

СБОРНИК

материалов республиканского научно-практического семинара

**«РАЗВИТИЕ ИНТЕЛЛЕКТУАЛЬНОГО ПОТЕНЦИАЛА
ЛИЧНОСТИ БУДУЩЕГО СПЕЦИАЛИСТА В ВЫСШИХ
УЧЕБНЫХ ЗАВЕДЕНИЯХ:
ПРОБЛЕМЫ, ПОИСКИ, ПЕРСПЕКТИВЫ»**

23 апреля, 2013

МАЗМУНЫ/СОДЕРЖАНИЕ

Пірәлиев С.Ж. Алғы сөз.....	3
Пірәлиев С.Ж., Иманбаева С.Т. Болашақ маманның зияткерлік әлеуетін қалыптастыру білім беру жүйесінің негізгі стратегиялық бағыты.....	4
Наурызбай Ж.Ж. Ұлттық тәрбие – мәдениетті тұлғаны қалыптастыру негізі.....	7
Айталы А.А. Дін және жастар тәрбиесі.....	10
Хан Н.Н. Студенческая молодежь как интеллектуальный потенциал нации и ее проблемы.....	13
Қойгелдиев М.Қ. Түркістан халықтары тарихындағы ағартушылық кезеңі және оның ел өміріне ықпалы.....	16
Нуриев М.А. Тұлғаның зияткерлік болмысын қалыптастыруда білім беру үдерісін модернизациялау жағдайы.....	19
Төлеубекова Р.К. Зияткер тұлғаны қалыптастырудың тірегі – ұлттық тәрбие.....	22
Кузнецов Е.Н., Сабитова А.А. Развития человеческого капитала: национальный и международные аспекты.....	24
Оразбаева Ф.Ш. Интеллектуалды тұлға қалыптастыруда үштілді маман дайындаудың басты мәселелері.....	30
Тұрсынова Г.Т. Терминдерді меңгерудің тиімді жолдары.....	34
Таубаева Ш.Т. Интеллектуальный потенциал высшего учебного заведения как фактор интеллектуального воспитания и развития обучающихся.....	36
Кобдикова Ж.У. Тұлғаның функционалдық сауаттылығын дамытудың тетігі – оқу үдерісін технологияландыру.....	39
Калиева С.И. Интеллектуальное развитие личности в процессе преподавания предмета «Национальное воспитание».....	42
Абдиганбарова У.М., Молдабеков Ж.Ж. Культурный ресурс и интеллектуальный потенциал развития человека.....	45
Мынбаева А.К. Профессиональная подготовка социальных педагогов: опыт КазНУ имени аль-Фараби.....	49
Мағауова А.С. Воспитание интеллектуальной нации – стратегическая задача высшей школы Казахстана.....	51
Джанзакова Ш.И. Тұлғаның зияткерлік әлеуетін қалыптастырудағы этнопедагогика пәнінің ықпалы.....	54
Нағымжанова Қ.М. А.Байтұрсынов еңбектеріндегі ұлттың зияткерлік әлеуетін дамыту идеялары.....	58
Менлибекова Г.Ж. Развитие интеллектуального потенциала в контексте нового политического курса страны.....	64
Оспанов Б.Е., Шайғозова Ж.Н. Художественное образование как средство развития интеллектуального потенциала общества.....	67
Шалғынбаева Қ.Қ. Тұлғаны әлеуметтендіру механизмдері және оның жан-жақты қалыптасуына әсер ететін факторлар.....	69
Кертаева Ғ.М. Ұстаздың күзiреттiлiк сипаттамасының, деонтологиялық және зияткерлік әлеуеттерінің өзара сабақтастығы.....	71
Баймолдаев Т.М., Тәжібаева С.Ғ. Жастардың ұлттық келбетін қалыптастыруды жүзеге асыру жолдары.....	74
Торбаева К.Ж. Ұлттық тәрбие негізінде жоғары оқу орны студенттерінің қарым-қатынас мәдениетін қалыптастыру.....	76
Ярмухамедова К.Г. Инновационные технологии в развитии интеллектуального потенциала личности обучении иностранных языков в вузах.....	79
Шолпанқұлова Г.К. Пәнаралық байланыстың студент жастарға ұлттық тәрбие берудегі алатын орны.....	82
Берикханова А.Е. Социокультурные функции образования в контексте вхождения Республики Казахстан в мировое образовательные пространство.....	84
Нұрғалиева Д.Ә. Студент жастарға ұлттық тәрбие беру – ұлттың интеллектуалды әлеуетін дамытудың негізі.....	87

кәсіби мәтін студенттердің қарым-қатынасын іс-жүзіне асыратын материал ретінде және өзара түсінісу, пікірлесі, ойды жеткізу тұлғасы ретінде зерттеледі. Кәсіби мәтін – студенттердің кәсіби қарым-қатынасын іс жүзіне асырудың өзегі ретінде және өзара түсінісу, ойды жеткізуде де маңызды рөл атқаратын тұтас жүйе.

Мәтін – қарым-қатынастық тұлға. Техникалық жоғары оқу орындарының студенттеріне арналған кәсіби мәтінді талдау арқылы логикалық тұрғыдан бөлшектеу және мағыналық жағынан ықшамдау мәтінді практикалық сабақтарда студенттердің пайымдауын жеңілдетеді. Тілді үйрету мен меңгеру ісінде мәтінмен жұмыс ерекше мәнге ие болады. Мәтін көркем, бейнелі, жеңіл болса студенттің оқып түсінуіне меңгеруіне көп көмек етеді.

Қазақ тілін практикалық бағытта үйрету дегеніміз – оны коммуникативтік оқыту және осы тілді түсініс және қатынас құралы ретінде қолдана білу. Қазақ тілін практикалық мақсатқа бейімдеу – студенттің мамандығына қызығушылық тудыру арқылы мамандығына қатысты игерулеріне жағдай жасау. Қазақ тілін практикалық бағытта меңгеру, біріншіден, қазақ тілінде жиі қолданылатын сөзге негізделуі ұтымды, екіншіден, техникалық мамандықтарға қатысты лексиканың жиі қолданылатын сөздігінің минимумын жасау. Қазақ тілінде жиі қолданылатын сөз студенттердің мамандығына қатысты түсіндірме берілген терминді меңгерулеріне негіз бола алады.

Жалпы ғылыми терминдер біріншіден, студенттердің ұғымын қалыптастырады. Екіншіден, келесі терминдерден ұғым алуына негіз болады. Үшіншіден, ғылыми жіне техникалық терминдердің бір-бірімен тікелей байланыстылығын көрсетеді. Төртіншіден, жалпы ғылыми терминдерден толық, тиянақты ұғым алмай, техникалық терминдерді игерулері қиынға соғады. Сондықтан жалпы ғылыми терминдердің минимумын жасау керек, ондай жағдай жасалмағанда, студенттердің келесі техникалық терминдерді игеруі анық болмаған болар еді. Сондай ақ техникалық терминдер бойынша термин минимум жасау кере. Жалпы, ғылыми және техникалық минимумдардың негізінде студенттердің болашақ мамандығы бойынша қысқаша мамандыққа қатысты терминдерді түсіндіру негізінде ұғым қалыптастыру дұрыс, яғни техникалық мамандықтар бойынша қасқаша термин минимумын дайындау тиімді екенін көрсетеді. Бұл тұста, әрине, терминдер жүйесін меңгеру, оны оқып үйрену ісіне ерекше ден қойған жөн. Термин түсінікті, жүйелі оқытылса студенттердің танымы артып, біліктілігі артары анық.

1. Тұрсынова Г.Т. Қазақ тілін мамандыққа сәйкес қатынас құралы ретінде меңгерту әдісі. - Алматы: Қазақ университеті, 2005. – 135 б.

2. Ержебаева Г. Қазақ тіліндегі сөздіктерді меңгеру барысында қолданылатын кешенді жұмыстар жүйесі. - Алматы, 2001.

3. Техникалық терминдер сөздігі. - Алматы, 2009.

Ш.Т. Таубаева – д.п.н., профессор, КазНУ имени аль-Фараби, г. Алматы

ИНТЕЛЛЕКТУАЛЬНЫЙ ПОТЕНЦИАЛ ВЫСШЕГО УЧЕБНОГО ЗАВЕДЕНИЯ КАК ФАКТОР ИНТЕЛЛЕКТУАЛЬНОГО ВОСПИТАНИЯ И РАЗВИТИЯ ОБУЧАЮЩИХСЯ

В настоящее время в структуре практически любой западной, японской или южно-корейской компании, хоть сколь-нибудь думающей о своем будущем, работают менеджеры по интеллектуальному капиталу. Сфера интеллектуального капитала – одно из самых новых и динамично развивающихся направлений теории и практики современного менеджмента.

Для педагогики важно разграничивать эти понятия, характеризующие интеллектуальный потенциал общества, и строить систему методов и технологий обучения, опираясь на выводы наук о человеке, в первую очередь психологии.

Сегодня становится необходимой оценка человеческих ресурсов организации и их интеллектуального потенциала. Если мы попытаемся определить «потенциал квалификации» сотрудника в организации, то получим количественную оценку выполнения работ этим сотрудником и список тех сотрудников, которые идеально подходят для выполнения определенных обязанностей и которые, соответственно, обладают профессиональными качествами, а также склонностью к воспроизведению творческих решений [1]. Этот простой подход с использованием методики ранжирования и процесса систематического сбора информации обеспечил бы видение сильных сторон людских ресурсов организации. Для этого персонал организации разбивается по группам, происходит распределение сотрудников по должностям, далее берется набор качественных и профессиональных характеристик, и после этого проводится соответствие этих характеристик должностям, которые занимают сотрудники. Это покажет, какие сотрудники являют-